

OPONENTSKÝ POSUDOK

habilitačnej práce

Autor: PhDr. Jana Cocul'ová, PhD.

Názov habilitačnej práce: Manažment outplacementu a analýza účinnosti jeho nástrojov v kontexte aktívnej politiky trhu práce na Slovensku

Odbor habilitačného konania: manažment

Oponent: doc. Ing. Cecília Olexová, PhD.

Pracovisko: Ekonomická univerzita v Bratislave, Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach, Katedra ekonómie a manažmentu, Tajovského 13, Košice, cecilia.olexova@euba.sk

Na základe poverenia predsedu Vedeckej rady Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove prof. Ing. Dr. Róberta Štefka, Ph.D. zo dňa 19. januára 2026 vypracovať oponentský posudok na habilitačnú prácu PhDr. Jany Cocul'ovej, PhD., predkladám nasledujúce stanovisko:

Aktuálnosť témy habilitačnej práce

Habilitantka vo svojej habilitačnej práci spracovala aktuálnu tému a to nielen v rovine teoretického ukotvenia, ale predovšetkým v rovine praktickej využiteľnosti výsledkov práce pre tvorbu a nastavovanie opatrení na trhu práce. V podmienkach Slovenska je problematika reintegrácie uchádzačov o zamestnanie a efektívnosti aktívnych opatrení trhu práce (AOTP) dlhodobo predmetom odbornej aj verejnej diskusie najmä v kontexte regionálnych disparít, štrukturálnej nezamestnanosti a zraniteľnosti vybraných skupín pracovnej sily. Predložená habilitačná práca reaguje na uvedené výzvy tým, že analyzuje nástroje typu REPAS, KOMPAS, OPS a IPS a zasadzuje ich do rámca „outplacementu“ ako súboru intervencií podporujúcich návrat na trh práce. Zároveň poukazuje na dynamiku výsledkov v čase a na rozdiely podľa regiónov, dĺžky evidencie a demografických charakteristík. Oceňujem, že sa habilitantka ujala úlohy spracovať rozsiahlu analýzu a systematicky porovnať účinnosť vybraných nástrojov realizovaných v prostredí Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Navrhované riešenia tak môžu mať celospoločenský význam v podobe znižovania dlhodobej nezamestnanosti a zmiernovania regionálnych a sociálnych nerovností vyššou ekonomickou aktivitou obyvateľstva.

Cieľ a obsahová štruktúra habilitačnej práce

Hlavným cieľom habilitačnej práce je „systematicky spracovať teoretické a empirické východiská outplacementu so zameraním na aktívnu politiku trhu práce, uskutočniť empirickú verifikáciu účinnosti vybraných nástrojov outplacementu implementovaných prostredníctvom ÚPSVaR a navrhnúť odporúčania pre ich optimalizáciu a efektívnejšiu implementáciu v slovenských podmienkach“. Na jasne formulovaný cieľ logicky nadväzujú tri parciálne ciele týkajúce sa deskriptívneho vývoja počtu uchádzačov o zamestnanie (UoZ), rozdielov v účasti UoZ na nástrojoch REPAS a KOMPAS a napokon komparácie účinnosti nástrojov outplacementu zohľadňujúcej časové a regionálne charakteristiky. Autorka konkretizáciou hlavného cieľa a parciálnych cieľov pomocou súboru výskumných otázok a hypotéz

prezentovala svoj zámer spracovania zvolenej problematiky a po dôkladnom preštudovaní miery pokrytia jednotlivých parciálnych cieľov je možné konštatovať, že sa habilitantke podarilo hlavný vedecký cieľ naplniť.

Konštatujem, že autorka dodržala formálnu úpravu habilitačnej práce s rozsahom 254 strán a rozčlenila ju celkovo na 7 kapitol. Práca ďalej obsahuje 54 grafov a 24 tabuliek. Prvá kapitola práce sa venuje sociálno-ekonomickým a legislatívnym aspektom ukončenia pracovného pomeru. Aj keď ide o súvisiacu oblasť, podľa môjho názoru má táto kapitola prevažne doplnkový charakter a jej pridaná hodnota zostáva obmedzená. Vzhľadom na celkový rozsah práce by bolo účelné sústrediť pozornosť priamo na teoretické východiská a princípy manažmentu outplacementu (2. kapitola) a na problematiku outplacementu v podmienkach SR vrátane jeho inštitucionálneho zabezpečenia (3. kapitola). Uvedené dve témy sú spracované veľmi podrobne a vo vzájomných súvislostiach, čím vytvárajú koherentný celok postačujúci ako základ pre samotnú výskumnú časť. Štvrtá kapitola obsahuje hlavný cieľ práce a výskumu, parciálne ciele, výskumné otázky, pomerne rozsiahlo formulované výskumné hypotézy a opis výskumnej vzorky. Za silnú stránku považujem využitie cenзовých administratívnych údajov ÚPSVaR; analyzovanú populáciu tvorili všetky osoby, ktoré boli v rokoch 2016 – 2023 zaradené do vybraných služieb ÚPSVaR. To umožnilo robustné regionálne a časové porovnania. Metódy získavania a spracovania dát sú uvedené len stručne, čo znižuje transparentnosť postupu výskumu; konkrétnejšie metodické kroky a spôsoby vyhodnotenia je však zreteľnejšie vidieť v empirickej časti. Zvolený aparát (jednofaktorová ANOVA, nested ANOVA, viacfaktorová ANOVA, vrátane post-hoc testov) zodpovedá stanovenému cieľu, v práci však chýba explicitné ošetrenie predpokladov zvolených metód, rovnako posúdenie vhodnosti použitia alternatívnych prístupov pri podielových premenných. Obsahom piatej kapitoly sú podrobné výsledky výskumu prezentované podľa oblastí definovaných parciálnymi cieľmi práce. Vzhľadom na jej rozsah oceňujem snahu o sumarizáciu výsledkov analýzy v časti 5.6, podľa môjho názoru však mohla výraznejšie akcentovať kľúčové zistenia, napríklad aj v podobe schematickeho prehľadu s argumentačnou podporou. Šiesta kapitola prezentuje diskusiu k výsledkom habilitačnej práce, pričom autorka poukazuje najmä na regionálnu polarizáciu pri nástrojoch REPAS a KOMPAS, na stabilitu a univerzálnosť nástroja OPS, ale aj limitovaný účinok nástroja IPS pre dlhodobu nezamestnaných. Za osobitne hodnotnú kapitolu považujem siedmu kapitolu, zameranú na implikácie pre prax v podobe zohľadnenia regionálnych rozdielov a špecifik cieľových skupín pri poskytovaní skúmaných programov uchádzačom o zamestnanie, a pre teóriu predstavením modelu hodnotenia účinnosti vybraných nástrojov AOTP v kontexte outplacementu.

Skúmaná problematika je dôkladne a do hĺbky spracovaná prostredníctvom dostupných domácich a zahraničných sekundárnych zdrojov s počtom 274. Výsledok kontroly originality (7,76 %) je v súlade s požiadavkami na tento typ práce.

Prínosy habilitačnej práce

Habilitačná práca reaguje na identifikovanú medzeru vo výskume systematickým overením účinnosti nástrojov outplacementu v širších demografických, regionálnych a ekonomicko-štrukturálnych súvislostiach na Slovensku. Za vedecký prínos považujem návrh modelu hodnotenia účinnosti AOTP postaveného na troch pilieroch, ktorými sú efektívnosť reálnych dopadov, nákladová efektívnosť a štrukturálna účinnosť. Návrhom konkrétnych ukazovateľov pre každú z uvedených oblastí model nadobúda aplikačný rozmer. V širšom kontexte práca vytvára oporu pre efektívnejšie a adresnejšie nastavenie verejných politík zameraných na zmierňovanie regionálnych disparít prostredníctvom podpory ekonomickej aktivity práceschopného obyvateľstva. Súčasne vytvára rámec pre zlepšenie fungovania trhu práce

prostredníctvom presnejšieho zacielenia AOTP na profesijné prechody a znižovaním štrukturálnych nesúlador medzi dopytom a ponukou na trhu práce. Týmto prispieva aj k znižovaniu negatívnych dopadov na podniky, najmä skracovaním času na obsadenie pracovných miest, znižovaním transakčných nákladov náboru a stabilizáciou ľudského kapitálu v podnikoch pôsobiacich v jednotlivých regiónoch. Zvolená koncepcia výskumu a metodológia habilitačnej práce, vrátane jej výsledkov, predstavujú kompaktný materiál pre odbornú prax, hlavne pre analytické útvary verejných inštitúcií, ako aj pre podniky, ktoré riešia reštrukturalizácie, hromadné prepúšťania, resp. čelia nedostatku ľudských zdrojov s požadovanou kvalifikáciou. Prínosné je najmä prepojenie hodnotenia účinnosti nástrojov outplacementu s demografickými, regionálnymi a odvetvovými súvislosťami, ktoré zvyšujú použiteľnosť výsledkov pri nastavovaní cielenej a výsledkovo orientovanej aktívnej politiky trhu práce. To zároveň vytvára priestor na spoluprácu akademického sektora, zamestnávateľov a kompetentných inštitúcií, ako aj na komparačné analýzy v medzinárodnom prostredí.

Otázky do vedeckej rozpravy

1. Na str. 53 uvádzate, že rôznorodé pohľady na pojem outplacement „poukazujú na skutočnosť, že outplacement nemá jednotnú definíciu a jeho podoba je podmienená kultúrnymi, inštitucionálnymi a legislatívnymi špecifikami“. Prosím o spresnenie, podľa akých kritérií v práci vymedzujete hranicu medzi outplacementom a nástrojmi aktívnej politiky trhu práce poskytovanými verejnými službami zamestnanosti.
2. V subkapitole 3.3 predstavujete vybrané zahraničné prístupy k outplacementu ako súčasť aktívnej politiky trhu práce. Ktoré prvky týchto prístupov považujete za reálne prenositeľné do podmienok SR a aký model zodpovednosti a financovania by ste na ich základe odporučili, aby išlo o systémové a udržateľné riešenie?
3. V navrhnutom modeli hodnotenia účinnosti pracujete aj s pilierom nákladovej efektívnosti. Do akej miery by podľa vás mala byť nákladová efektívnosť rozhodujúcim kritériom pri rozhodovaní o podpore nástrojov outplacementu a ako by ste do hodnotenia explicitne premietli celospoločenský prínos outplacementu?

Záver

Na základe posúdenia predloženej habilitačnej práce a predložených materiálov o pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti PhDr. Jany Cocuľovej, PhD. konštatujem, že menovaná spĺňa všetky požadované kritériá pre habilitačné konanie na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove. Predloženú habilitačnú prácu s názvom *Manažment outplacementu a analýza účinnosti jeho nástrojov v kontexte aktívnej politiky trhu práce na Slovensku* hodnotím pozitívne a odporúčam ju prijať ako súčasť habilitačného konania. Zároveň navrhujem na základe úspešného habilitačného konania udeliť PhDr. Jane Cocuľovej, PhD. vedecko-pedagogický titul

„docent“

v odbore habilitačného konania *manažment*.

V Košiciach 1.2.2026

doc. Ing. Cecília Olexová, PhD.